

חיל רגלים

נפל ביום י' באדר תשל"ז

(28.02.1977)

בן 41½ בנופלו

מקום מנוחתו בית העלמין האזרחי

תל-מונד

סגן אלוף

יוסף (יוסי) יפה

בן אסתר ודב

סיפור חייו

בן דב ז"ל ואסתר. נולד ביום כ"ג באייר תרצ"ה (26.6.1935) במושב חרות שליד תל-מונד. אביו ז"ל, שנמנה עם מייסדי המושב, היה מפעילי ארגון ה'הגנה', התגייס לצבא הבריטי בעת מלחמת-העולם השנייה ונעדר כשלוש שנים מן הבית. על-אף היעדרות ארוכה זו של אביו ציין יוסי בשאלון, שהוגש לו על-ידי צה"ל, כי בנעוריו זכה ל"חיים מאושרים ולחינוך טוב". משפחת יפה המסועפת הוציאה מקרבה כובשי-אדמה ולוחמים ללא-חתי, ויוסי גדל באוירה של התנדבות, חלוציות ומפעלי-גבורה. מסכת-חייו שנפסקה באכזריות בהיותו בן 41, היתה עשירת-מעשים ורבת-תוכן, והיריעה קצרה מלעמוד על כל פרטיה והיבטיה.

את לימודיו היסודיים עשה יוסי בבית-הספר המשותף בגוש תל-מונד, ובאותו זמן נרתם לעבודה במשק הוריו. בראותו את ייעודו המקצועי בחקלאות היה זה טבעי שהמשיך את לימודיו בבית-הספר החקלאי ע"ש כדורי. שם כבר נחשפה דמותו המיוחדת-במינה של יוסי. מספר עליו חברו אליק: "כשיצאנו ל'כדורי', נערים בני 15 - 16, שנקלעו פתאום לתנאים קשים יותר משהורגלו בהם, נתגלו רבים מאתנו בחולשותיהם. לא כן יוסי. הוא נתגלה כאדם, המוכן לתרום תמיד לסביבתו, היה חברותי מאוד, לא התנשא, אך כולנו חשנו כי הוא משכמו ומעלה מעלינו..."

כאשר הגיע, בסוף שנת 1953, מועד גיוסו לצה"ל, התנדב לקורס טיס, אך בבדיקות מצאו אצלו פגם כלשהו בלב. הוא הצטרף לנח"ל. הצטיין בטירונות, בקורס-מ"כים, בקורס-חבלה ובקורס-סיירות. הוא

ביקש לעבור לחיל-הצנחנים וצורף לסיירת. כך החל ה'רומן' שלו עם הצנחנים, שנמשך עד ליומו האחרון.

יוסי היה למפקד הסיירת, השתתף בפעולות תגמול נגד המחבלים, נפצע פצעים קשים בעת הפעולה הנודעת בקלקיליה, ונקבעו לו אחוזי-נכות גבוהים. בכוח רצון-ברזל ותרגילים מפרכים הצליח להתגבר על כל המגבלות ושב לכושר-גופני, שאפשר לו לתת את מיטבו למולדת עוד שנים רבות.

יוסי עבר קורס-קצינים, גמר כחניך מצטיין, עלה מדרגה לדרגה עד שהוענקה לו, בשנת 1976, דרגת סגן-אלוף. כל אותו מסלול מלווה דברי הערכה והתפעלות מצד מפקדיו, שתיק- השירות שלו משופע בהם. להלן כמה מאותם דברי-הערכה: 1960 - "אין בעיות, להפך, לעתים יש צורך לגרשו הביתה... קצין מעולה". 1965 - "דמות של מנהיג". 1972 - "יסודי בגישה לכל נושא ולכל תפקידו - בצורה יוצאת-מן-הכלל. ידיעת-חומר טובה מאוד. משתתף פעיל ויוזם בכל שיעור ותטל"ג. בעל כושר ניתוח ומעמיק בגישתו. פתרונותיו מקוריים והוא צופה התפתחויות קדימה". 1975 - "עצמאי, בעל יזמה... נאמן לחייליו, מסור לעבודתו, מוכן להקריב למען השירות הצבאי".

לאחר שיוסי סיים את שירות-החובה, עשה תקופות רבות וארוכות בשירות-המילואים. בשנת 1958 התנדב לצבא-הקבע, כשנדרש לכך, ושירת בו כשנתיים. במלחמת ששת-הימים, ויוסי אז מפקד-גדוד, השתתף בקרב-הדמים האכזרי בגבעת-התחמושת וזכה להגיע עם חייליו להר-הבית ולהיות בין משחררי הכותל המערבי.

בין המלחמות היה כאב ודואג למשפחות השכולות של חללי המלחמות. הוא עשה לילות כימים אצל ההורים השכולים, האלמנות והיתומים. בשמונה שנות שירותו כמג"ד צנחנים במילואים הצליח לרקום מערכת-יחסים ידידותית ביותר עם פקודיו. הוא היה בעל סמכות נדירה, איש-מוסר ממדרגה ראשונה.

זמן רב עשה יוסי במלחמת-ההתשה בקו-המעוזים בתעלת-סואץ, וגם לאחר שגדודו סיים את שירות-המילואים שלו בקו-האש, לא ראה את תפקידו כגמור ונשאר בשטח בעשיית דרכי-הפלסטיק.

במלחמת יום-הכיפורים פוצל הגדוד, שיוסי היה מפקדו, וחלקו יצא לביצות שליד חוף הים- התיכון ופרץ את הדרך הנצורה למעוז 'בודפשט'. לאחר-מכן צלח הגדוד את תעלת-סואץ ולחם באזור החיץ החקלאי. לקראת סיום הקרבות נכנס הגדוד בפיקודו של יוסי לתוככי העיר סואץ. הצנחנים נלכדו באש-תופת שהומטרה מן המארב, וגם יוסי היה בין הנפגעים הרבים. על-אף פצעיו הקשים הוסיף לפקד על חייליו עשרים שעות תמימות. הוא איבד דם רב, לעתים גם שקע בחוסר-הכרה, אך הצליח לחלץ חלק גדול מפקודיו מתוך מלכודת-המות. הוא פונה לבית-החולים, אבל עד-מהרה ביקש להשתחרר ממנו כדי להיות עם משפחות החללים ולנחמן באבלן.

חייו של יוסי התחלקו בין הצבא, עבודתו בתנועת המושבים והבית, ואת שלושתם אהב במידה שווה. הוא לא הבדיל בין חינוך לבין ביטחון וראה את ביטחון ישראל בחינוך עם- ישראל. לפיכך, הקדיש בימים שבין שירות צבאי למשנהו מרץ כה-רב לחטיבת הנוער של תנועת המושבים. הוא ארגן מפעלי-חינוך, מסעות וטיולים להכרת הארץ ולאהבתה, ועודד את נוער המושבים להמשיך במסורת כיבוש הקרקע וההיאחזות בה לצמיתות. "כי זאת לדעת", הכריז יוסי בנאום בוועידה של תנועת המושבים, "גבולות המדינה לא ייקבעו רק על-ידי תותחי הטנקים ומוצביו של צה"ל, אלא, ואולי קודם לכול, על-ידי שרשרת היישובים העבריים והאזרחיים, בהם יקוימו חיי יום-יום, בהם יגדלו ילדים, יפרחו עצים וישגשגו משקים". במשקו שלו שימש דוגמה לקיום היחידה על טהרת העבודה העצמית. עם-זאת, מצא פנאי להקדישו לרעייתו רינה ולארבעת ילדיו.

בראשית 1977 הוצב ליוסי לעמוד בראש מסגרת חדשה בצה"ל, כסמח"ט, לביצוע משימה, שהוא עצמו הגה אותה לפני זמן ועתה זומנה לו האפשרות לישמה. יוסי השאיר מאחוריו את שלות-ביתו ואת המשק, שכה זקוק היה לידו הדואגת, וחזר לשירות-הקבע. הוא השקיע את עצמו כל-כולו במשימה החדשה. ואולם, לא חלפו חודשיים, והוא נפל בעת מילוי תפקידו - ביום י' באדר תשל"ז (28.2.1977). הרמטכ"ל בא לבית יפה במושב חרות לבשר את הבשורה הקשה. יוסי הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין שבתל-מונד. השאיר אחריו אישה, שלוש בנות, בן, אם ושתי אחיות.

יוסי, שהיה כה צנוע ונחבא-אל-הכלים בימי חייו, רבות נכתב ונאמר עליו לאחר מותו. נצטט כאן רק מלים-מספר מפי ידידיו הקרובים. אמר אריק חברו: "יוסי היה אקסמפּלר יחיד ומיוחד. קח את הטובים ביותר - והוא היה כולם יחד. יוסי - שחבריו קראו לו 'הרצל' - לא היה ישראל היפה, אלא ישראל היפהפיה". ידידים אחרים הרהרו: "עכשיו, כשיוסי איננו - אנחנו צריכים, כל אחד, בלבן, להיות טובים יותר, טובים אל הזולת וטובים לארץ-ישראל. משום שיוסי איננו. משום שאחד העמודים נשמט. משום שהכוח של הבניין נחלש. עכשיו צריך לתת כתף. כולם".

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

